

Autor: Jolanta Kolasa

SCENARIUSZ NA AWANS

Z dziejów sztuki: **BAROKOWE KONTRASTY.**

III etap edukacyjny

Plastyka / 50min. / sala lekcyjna /

Wstęp:

Propozycja scenariusza obejmuje materiał zawarty w *PROGRAMIE NAUCZANIA* nr *DKW-4014-153/99* i dotyczy pierwszych spotkań z dziejami sztuki w III etapie edukacji.

W trakcie przygotowywania scenariusza korzystałam głównie z publikacji wydanych przez WSiP (program, podręcznik, zeszyt ćwiczeń).

W scenariuszu zakładam, że klasa liczy 30-u uczniów. Uczniowie o różnych dotychczasowych doświadczeniach pracy na przedmiocie. Nauczyciel często nie zna stopnia integracji klasy i ich aktualnej kondycji psychofizycznej. Ta propozycja lekcji ma tę zaletę, że jej przeprowadzenie może odbyć się w przypadkowej sali.

Cele:

- poznanie terminów plastycznych (*lukarna, woluta, nisza, hełm, ryzalit, pilaster, kartusz, attyka, faseta, naczólek, aedikula, putto*)
- wdrażanie do korzystania z dostępnych źródeł informacji w celu pogłębiania swojej wiedzy
- umiejętność lokowania w czasie poznanych dzieł plastycznych
- wykazywanie związku między formą obiektu, a siłą jego oddziaływania
- umiejętność rozpoznawania najbardziej wyrazistych znamion dzieł architektury przynależnej do określonego okresu dziejowego
- kształtowanie tożsamości narodowej w aspekcie tożsamości regionalnej
- rozbudzanie chęci poznawania i skłonienie ucznia do świadomego uczestnictwa w procesie dydaktycznym
- utrwalenie poznanych treści

Forma pracy uczniów: *indywidualna*

Metody: *słowna, ćwiczenia aktywizujące*

Pojęcia kluczowe: *architektura, architekt*

Pomoce dydaktyczne: *tablice graficzne (fasada i plan kościoła Il Gesu w Rzymie; foliogram mapy Polski, na której zaznaczone są zabytki architektury*

barokowej; podręcznik; zeszyt ćwiczeń; plakat z piktogramami „Barometr nastroju”; słowniczek obrazkowy- zał.1; nagranie muzyczne: fragment *Mszy h-moll* J. S. Bacha, zdjęcia.

Bibliografia:

1. A .Lewandowska, E. Zawadzka, *Poznajemy język plastyki*, Wydawnictwo Pedagogiczne Spółka z o.o. Kielce 1992
2. Praca zbiorowa, *Historia sztuki*, WSiP, Warszawa 1998
3. P. Trzeciak, *1000 tajemnic architektury*, wyd.IV, Nasza Księgarnia, Warszawa 1988
4. St. K. Stopczyk, *Plastyka 1*, wyd.II, WSiP, Warszawa 1999
5. B. Neubart, *Zeszyt ćwiczeń*, WSiP, Warszawa 2000

Tok lekcji

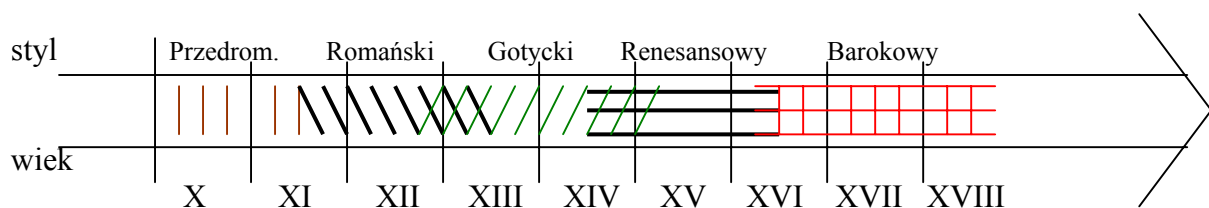
1. Czynności wstępne:(5min.)

- Przywitanie.
- Sprawdzenie listy obecności.
- „Barometr nastroju”- uczniowie na przygotowanym plakacie zaznaczają kropką w odpowiednim miejscu swój nastrój (na początku i na końcu lekcji).

	 Bardzo dobry	 Dobry	 Taki sobie
Początek lekcji			
Zakończenie lekcji			

2. Wprowadzenie:(10min.)

N – rysuje na tablicy oś czasu i z udziałem uczniów zaznacza epoki sztuki nowożytnej (nazwę, czas trwania)

U – ustalają wydarzenia, które bezpośrednio wpływają na kształtowanie się nowej epoki w sztuce (*przygotowane w zadaniu domowym*) i zapisują w punktach na tablicy:

- wystąpienie Marcina Lutra początkiem ruchów religijnych, społecznych i politycznych (początek reformacji)
- podział religijny Europy (katolicy, protestanci)
- wojny domowe o podłożu religijnym i politycznym (tzw. trzydziestoletnie)
- kontrreformacja (reakcja katolicka – Sobór trydencki – odnowienie i wzmocnienie kościoła katolickiego)

3. Realizacja: (25min.)

N – wskazuje na zadania postawione przed sztuką, która ma pełnić wiodącą rolę w walce z reformacją. Przedstawia rolę zakonu Jezuitów, omawia pierwszy kościół powstały wg określonych zasad (Il Gesu w Rzymie).

U – na bazie przygotowanego słowniczka ilustrowanego uczą się w krótkim czasie nowych pojęć. (Słowniczek zawiera 12 terminów, które przypięte są na miękkiej tablicy, co umożliwia nauczycielowi dokonywania zmiany miejsca ilustracji i podpisu.)

N – prosi uczniów, aby starali się zapamiętać wszystkie nowe słowa; po 3 min. nauczyciel zmienia miejsca obrazków i napisów. Uczniowie nadal uczą się pojęć. Po następnych 3min. odwracamy napisy, uczniowie powtarzają sobie nowe słowa tylko patrząc na ilustrację. Uczeń, który pierwszy zgłosi się, że zapamiętał wszystkie słowa decyduje o czasie kończącym zapamiętywanie i uczniowie na przygotowanych karteczkach zapisują wszystkie słowa, które zapamiętali. Jako pierwszy czyta uczeń, który się zgłosił. Następnie chętni uczniowie. (*czas zadania – 10min.*)

U – podczas prezentowanych obiektów rozpoznają detale architektoniczne i określają wspólne cechy tych obiektów.

N – na specjalnie przygotowanej mapie Polski zapoznaje uczniów z zachowanymi zabytkami architektury barokowej.

U – dostrzegają znaczącą liczbę obiektów barokowych w Polsce oraz regiony, które posiadają ich najwięcej.

N – rozdaje *karty pracy* w których uczniowie wykażą się umiejętnością rozpoznawania dzieł architektury przynależnej do omawianej epoki sztuki.

4. Zakończenie: (10min.)

- Wysłuchanie fragmentu *Mszy h-moll* J. S. Bacha podczas oglądania fragmentów wnętrz: apsyda chóru Bazyliki św. Piotra w Rzymie, fresk na sklepieniu nawy głównej kościoła Sant' Ignazio w Rzymie, Konfesja nad grobem św. Piotra w Bazylice św. Piotra w Rzymie.
 - Zadanie domowe: Zeszyt ćwiczeń (*DZIEJE SZTUKI – ćw.2*).
 - Określenie swojego nastroju na zakończenie lekcji (jeżeli uczniowie zechcą mogą skomentować wyniki - bez liczenia kropek).
 - Pożegnanie.
-

Komentarz:

Propozycja scenariusza lekcji oparta jest na indywidualnej pracy uczniów. Wprowadzanie uczniów w świat historii sztuki nie zawsze jest łatwe i chętnie przez nich poznawane. Aby przełamać opory, podawane treści są uatrakcyjnione m.in. poprzez ćwiczenia aktywizujące, które pozwalają w jednakowym stopniu uczniowi zdobywać wiedzę w ramach lekcji i czuć się podmiotem w procesie dydaktycznym oraz świadomie w nim uczestniczyć.

Scenariusz pozwala na zachowanie właściwego tempa pracy, koncentracji, co przekłada się na utrzymanie dyscypliny podczas lekcji.

Uczniowie mają możliwość wykazania się umiejętnością zbierania informacji, oceniania stopnia swojej gotowości do procesu uczenia się i utrwalania zdobytej wiedzy. Zadanie domowe związane jest z przekazanymi treściami.

Lekcja wymagająca od nauczyciela większych czynności organizacyjnych i pozbawiona oceny dla wszystkich uczniów.

Zastosowanie metody ewaluacyjnej pozwala na zebranie informacji w krótkim czasie na temat zmieniającego się nastroju w zależności od przebiegu lekcji. Ułatwi nauczycielowi przygotowanie kolejnych zagadnień.

Standardy osiągnięć ucznia:

- wykazuje się znajomością terminów z zakresu sztuk pięknych
- stosuje daną wiedzę do opisu zjawiska artystycznego wykazując powiązania zdarzeń artystycznych z wydarzeniami społecznymi, politycznymi
- wyjaśnia różnice między stylami w sztuce analizując dzieło sztuki pod względem stylu, gatunku
- wykazuje się znajomością treści dzieła sztuki
- samodzielnie przedstawia wybrane zagadnienia z historii sztuki przeprowadzając analizę porównawczą dzieł na podstawie podanych dzieł
- formułuje własne motywacje.

SŁOWNICZEK OBRAZKOWY

LUKARNA

WOLUTA

NISZA

HEŁM

PILASTER

KARTUSZ

RYZALIT

ATTYKA

FASETA

NACZÓŁEK

AEDIKULA

PUTTO